

oboru značný, ne-li zakladatelský význam. Důvodem k hrdosti filologů může být i skutečnost, že se Jednota po vypuknutí rukopisného boje v r. 1886 jako jediná česká organizace postavila na stranu odpůrců pravosti RKZ, kteří nechtěli podřizovat vědecké bádání utilitárním politickým zájmům.

V meziválečném období význam Jednoty pro český vědecký a spolkový život nepoklesl. V lednu 1924 byla zřízena brněnská pobočka, která vynikala svou přednáškovou činností. Jednota zintenzivnila svou ediční činnost, vytvořila i velkorysý vydavatelský program zohledňující potřeby vysokých škol, jenž bohužel nebyl zcela uskutečněn; přesto JČF vydávala přibližně 7-9 titulů ročně. Až do zastavení publikační činnosti vydal spolek úctyhodný počet 281 knih (včetně reedic). Kromě své standardní činnosti se Jednota zúčastnila přípravy II. sjezdu klasických filologů slovanských v Praze r. 1931, vyjadřovala se i ke školským reformám – viz např. její závažné *Memo- randum k návrhu školského zákona* z r. 1947.

Po politickém převratu r. 1948 se reorganizace vědeckého života v Československu dotkla záhy i spolkové činnosti. Administrativním zásahem došlo k faktické likvidaci Jednoty českých filologů jako svébytné vědecké společnosti. V r. 1954 bylo nově se ustavující sdružení pod názvem Jednota klasických filologů (JKF – ustavující schůze se konala až v lednu 1956) podřízeno Československé akademii věd. Náplní její činnosti měly být zaměřit už jen na antiku a klasickou filologii. Náplní její činnosti měly být přednášky, sjezdy, zájezdy a exkurze, výstavy, překlady antických děl, recitační večery apod. Spolky byly od r. 1949 připraveny o ediční možnosti, od r. 1953 připadlo vydávání Listů filologických nově vzniklému Kabinetu pro studia řecká, římská a latinská ČSAV, nyní Ústavu pro klasická studia AV ČR. Od r. 1959 vydává Jednota Zprávy Jednoty klasických filologů, přinášející i odborné i vědecko-popularizační články, recenze, překlady a bibliografie českých prací o antice. Spolková činnost se redukovala na pořádání přednášek, výjimečně konferencí a zájezdů. Normalizační léta po okupaci Československa v r. 1968 vedla k omezení činnosti Jednoty pouze na konání přednášek. Je však pravdou, že přednášky a diskuse v JKF byly v té době jedním z mála míst svobodné vědecké diskuse u nás.

Existenční problémy JKF, i když jiného druhu, nepominuly ani po změně politických poměrů v naší republice po r. 1989. Svým minulým působením nezanedbatelná kulturní instituce nemá dnes na svou činnost finanční prostředky, takže např. pro záchranu torsa spolkové knihovny, která patřila k nejvýznamnějším knižním fondům českých vědeckých institucí, musela hledat sponsora, počet návštěvníků přednášek je kvůli jejich úzké specializaci vskutku neveliký, zatím se nepodařilo získat pro spolkové aktivity mladší filology. Atraktivnější a díky svému interdisciplinárnímu zaměření otevřenější pro zájemce z různých humanitních oborů se stala v r. 1960 založená odborná skupina pro studium středověku, která rovněž působí dodnes. Jedním z hlavních úkolů, které stojí dnes před členy Jednoty, bude zřejmě

hledat a dát spolku s tak bohatou kulturní a společenskou tradicí aktuální smysl, aby dnešní českou společností nebyl vnímán pouze jako relikv z méně slavné minulosti.

Je pochopitelné, že doba přeměny klasické Jednoty českých filologů v novou Jednotu klasických filologů i normalizační léta nepostrádaly dramatických a pro mnohé smutných momentů. O tom však oficiální prameny nehovoří. Tím více je třeba příspěvků, zvláště pak pamětníků, kteří mohou osvětlit mnohé z toho, co se událo od r. 1948 a co bylo za minulého režimu pocho- pitelně zakrýváno rouškou taktického mlčení, opatrných formulací či neut- rálního konstatování faktů. Proto zakončujeme výzvou *ad lectorem benevo- lum*: Pokud vy, kteří jste byli účastníky či svědky dějů poválečného života spolku, své vzpomínky a vědomosti nezveřejníte, budou nastupující i po- zdější generace skládat obraz oné doby z těch zlomků historie, které docho- valy soudobý tisk a archivní prameny, stejně obtížně jako my, když se snaží- me dobrat smyslu událostí a postojů našich předchůdců v dobách dávno mi- nulých. A kde jinde by k takovým výpovědím byl vhodnější prostor, ne-li na půdě Jednoty nebo na stránkách Zpráv Jednoty klasických filologů či Listů filologických?

ZUSAMMENFASSUNG

Zum 125. Jubiläum des Altphilologenvereines (JKF):

Stolz und Verpflichtung

Der Verfasser legt die Geschichte des Altphilologenvereines (JKF) in ihre Hauptzügen seit der Gründung (1868) bis zur Gegenwart dar. Er betont de- sen vielseitige Aktivität, besonders die rege Publikationstätigkeit, an der sich seit 1959 auch die Mitteilungen des Vereines (Zprávy JKF) beteilige- Abschließend fordert der Verfasser seine Leser auf, ihre Erinnerungen an d- das Schicksal des Altphilologenvereines seit 1948 betreffenden Ereignis- zu veröffentlichen, um dadurch zu helfen, ein möglichst detailliertes ur- objektives Bild der letzten Jahrzehnte im Leben des Vereines zu zeichnen